

DIDZA' BURÓP BSÖLĚ'Ě

PABLO YÖDZ CORINTO

**Pablo rugapë' Dios bunách
queë' Cristo nacu'ë Corinto**

1 Neda', Pablo, naca' gbaz
queë' Jesucristo le rë'nne' cni
Dios. Runbi' neda' tsaxón bi'i
böchi'ru' Timoteo. Rugapa' Dios
lbi'ili', rudubli' queë' Dios lu yöd
Corinto, len yúgu'tëli' náquili' quizi
queë' Dios luyú Acaya. ²Rnabda'-në'
Xuzru' Dios len Xanru' Jesucristo
uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa
dxi icj ládxi'dau'li'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

³Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru'
Jesucristo, le naquë' Xuzru',
ruhuechi' ladxë'ë rë'u, len naquë' ca'
Dios, ruhuí' xónteczë' rë'u. ⁴Ruhuí'
zxönë' rë'u Dios cati' rac bíti'tëz bi
rac queëru', quië gac hui' zxönru' ca'
nup bi rac quegac. Ruhuí' zxönru'
lequë' ca na' ruhuí' zxönë' rë'u Dios.

⁵Tsca ta'yán le rzaca' rguiru',
ca na' gzxaca' gdi'ë Cristo, lëzca'
cni ta'yán le tu'huí' zxön rë'u, le
nacru' tuz len Cristo. ⁶Qui lë ni
na', chqui' bi rzaca' rguitu', rac
cni queëtu' quië gac hui' zxöntu'
lbi'ili' len guntu' ga ulali'. Chqui'
Dios ruhuí' zxönë' netu', rac

cni quië gac hui' zxöntu' lbi'ili',
ati' lu yöl-la' rböz zxön ladxí'
queëli', gac gua' glenli' yugu' le
saca' qui'li', ca na' rac ca' queëtu'.
⁷Ruzxöni ládxi'tu'-në' Dios
gúnteczë' ga gac dxi'a queëli',
le nózitu' ca na' rzaca' rguili'
tsaxón len netu', lëzca' cni ruzi'li'
xbey tsaxón len netu' le ruhuí'
zxönë' rë'u Dios.

⁸Rë'nitu' gnözili', böchi'
lza'adau', ca nac le zian le glac
queëtu' luyú Asia. Gdödti bë'i
lë na' guc queëtu', guc zi'tër
ca le guc gua' glentu'. Ca' guc,
cutur bentu' löz soatu' gbantu'.
⁹Gúquitu' guc queëtu' ca rac
quequë' bönni' chnarugu quequë'
latië'. Guc cni queëtu' cui uzxöni
ládxi'tu' la' cuinztu', san uzxöni
ládxi'tu'-në' Dios, Nu ruspán nup
chnatgac. ¹⁰Dios buslé' netu' lu lë
na' ben ga gzoa banádx gattu', ati'
ruslé' netu' yugu' dza. Runtu' löz
uslé' netu' Lë' cni leyúbl ¹¹chqui'
gáclenli' netu', ulidzli'-në' Dios
gnábili'-në' gáclenë' netu'. Dios
gunë' ca na' gnábili'-në' tsaxón
len bunách zian, uzá' ladxë'ë
queëtu', ati' la'ná xclenë' Dios uláz
queëtu'.

**Rguíxjö'ë Pablo bizx quië
rdzeynë' gdxinë' Corinto**

¹²Lë ni le run ga rudzjítu'. Bò naccztu' ruluí'í netu', len yöl-la' ba'a ladxí' queëtu' len gdu ládxi'tu' runtu' bi runtu' yödzyú ni, len cni bentu' ca' ga ni' zoali'. Cni bentu', le guclen netu' le buzá' ladxë'ë queëtu' Dios, len clëg len yöl-la' rejni' queëztu' bentu' cni. ¹³Ruzujtu' queëli' lu guich tuz le gac ulabli' len le gac tséjni'li'. Rac ladx'a tséjni'li' gdu ¹⁴lë na' réjni'li' lati'. Ni'r cati' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, gac gunli' netu' zxon ca na' netu' guntu' lbi'ili' zxon.

¹⁵⁻¹⁶Le bena' löz lë ni, gza' ladx'a'a guida' ga zoali' zi'al cati' gdöda' luyú Macedonia, ati' guida' ga zoali' leyúbl cati' uzá'a ni quië uzi'li' xba' chop lzu. Töd ni' huac gáclenli' neda' ugu'li' neda' nöz tsija' luyú Judea. Cni gu'nda' guna'. ¹⁷¿Naru' ráquitsali' gzxi' yë'a le butsó'a ca guna'? ¿Naru' ráquitsali' lu yöl-la' bunáchz quia' runa' le rdxinx icja', len bë'za' ca' didza' cati' gnia': Cni guna'? ¹⁸Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu run gdu'të ca rna xtídzë'ë, cutu bë'za' ca' didza' cati' bé'lëna' lbi'ili' xtídzë'ë Dios. ¹⁹Jesucristo, Zxi'në' Dios, Nu na' bentu' lban qui ga zoali', neda' len Silvano len Timoteo, cutu rui'zë' ca' didza'. Lë' ru'ë didza' gdu'të li. ²⁰Cristocz runë' ga nac gdu'të löz yúgu'të le gzxi' lu në'ë Dios, ati' ni'a queë' Lë' gac gnaru': "Ca' gac", quië gac queë' Dios yöl-la' ba. ²¹Dioscz runë' ga runtu' löz tsazxón len lbi'ili' náquiru' queë' Cristo, len budödë' lu na'tu' dxin queë' runtu'. ²²Bennë'

queëru' le nac bë' náquiru' queë', bchizië' icj ládxi'dau'ru' Dios Bò' La'y, Nu nac queëru' le run ga nac löz yúgu'të le gunné' queëru' Dios.

²³Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu nözi le rza' ladx'a'a, ru'a didza' gdu'të li. Nözcznë' Lë' cutu bida' ga zoali' lu yödzc Corinto, cui gun bayúdx guna' ga huí'nili'. ²⁴Cutu ré'nitu' gna bé'itu' lbi'ili' ca réjlë'li' Cristo, le chnacli' tsutsu ca réjlë'li' Lë'. Ré'nitu' guntu' le gun ga udziji ládxi'li'.

2 Qui lë ni na' bë' ladx'a'a cu guidea' queëli' leyúbl, cui guna' ga huí'nili'. ²Chqui' guna' neda' ga huí'nili', ¿nuzxa caz gun ga udzijda' neda'? ¿Naru' guntsa' ga hui'ni nu ral-la' gun ga udzijda' neda'? ³Qui lë ni na' buzuja' queëli' lu guich zi'al. Cutu gu'nda' guida' ga zoali', cui gunli' ga hui'nda', le ral-la' gunli' lbi'iczi'li' ga udzijda' neda'. Le ruzxöni ladx'a'a lbi'ili', nözda' udzjili' yúgu'tëli' chqui' udzijda' neda'. ⁴Cati' ni' buzuja' queëli' lu guich lë na', gsébitsqui ladx'a'a, len buí'nitsqui ladx'a'a ga bdxintë grödx'a'. Buzuja' cni lu guich, clëg quië guna' ga huí'nili' san quië gnözili' ca nadxí'itsquida' lbi'ili'.

Ral-la' unít lauru' nu rua' dö'

⁵Chqui' zoë' ni' bönni' na' bushui'nnë' rë'u, clëg neda'z bushui'nnë', san yúgu'tëli' lbi'ili' bushui'nnë' lati'. Rnia': Lati', cui töd bë'i gchugu bë'a queë' bönni' na'. ⁶Tscati' gaz zxguia' chbenli' queë' bönni' na' yelati'z cunuhoátëli'. ⁷Na'a, ral-la' unít lauli' bönni' na' len utipli' ladxë'ë, cui töd bë'i

hui'nnè' len cui gac tsaz chop ladxè'è. ⁸Qui læ ni na' ráta'yua' lauli' gunli' le gac bè' nadxi'ili'-nè' gdu ládxi'li'. ⁹Qui læ ni na' ca' buzuja' queèli' lu guich læ na'. Gu'nda' si' bè'a lbi'ili' quiè gnözda' chqui' rúnteczli' ca rna xtidza'a. ¹⁰Cati' nu runít lauli' lbi'ili', neda' ca' runít lahua' nu na'. Cati' nu runít lahua', chqui' bi ben nu na' runít lahua', runa' cni uláz queè' Cristo quiè gac bi uzi'li' xbey. ¹¹Cni runa', cui saqui' Satanás tu' xöhui' uxícj rè'u, le chnóziru' yugu' le rè'ni gun queèru'.

Grö'è bagu'i Pablo lu yödZ Troas

¹²Cati' bdxina' lu yödZ Troas quiè guna' lban qui didza' dxi'a queè' Cristo, benntsquè' neda' latj Xanru' guna' lban ni'. ¹³Zal-la' guc cni, grö'a bagu'i' le cutu yajxaca'a-bi' ni' bi'i böchi'ru' Tito. Qui læ ni na' buzá'lena' bunách ni', gyija' luyú Macedonia.

Gdél-li'ru' le zóalenè' rè'u Cristo

¹⁴Xclenè' Dios, rché'teczè' rè'u ca tu le nac bè' bdél-li'nè' Cristo yöl-la' ruslá queèru'. Dios rugunè' dxin rè'u quiè rulu'è lahui ca gac lunbè' Cristo bunách. Le nacru' nac ca tu le rla' zxix, le rguis gáti'tèz. ¹⁵Nacru' ca tu nör rla' zxix, le ruzégui'è Cristo lahuè' Dios, len le rguisiè' laugac nup nulagac len nup nanitgac. ¹⁶Laugac nup na' nanitgac nacru' ca tu le rla' zgut le nac bè' latiè', san laugac nup na' nulagac nacru' ca tu le rla' zxix le nac bè' gbánteczru'. ¿Nuzxa caz nac lsaca' gun cni? ¹⁷Cutu runtu' ca tun zian bunách tu'gún dxin xtidzè'è Dios

ca tu le tuti' len ta'u bunách, san le nasölè'è netu' Dios, gdu ládxi'tu' rui'tu' didza' lahuè' Lè' le nactu' tuz len Cristo.

Ca nac didza' ruún rè'u tuz len Dios

3 ¿Naru' ráquitsali' run ba zxön cuintu' cati' rui'tu' cni didza'? ¿Naru' runtsa bayúdx ului'tu' lbi'ili' guich le ruluí' le nactu'? ¿Naru' ral-la' gnábitu' lbi'ili' gunnli' queètu' tu guich cni, ca na' tun la'gac bunách? ²Lbi'iczli' nacli' ca tu guich le ruluí' le nactu', le nayúj lu icj ládxi'dau'tu', ati' yúgu'tè bunách gac luláb lei len luúnbè' lei. ³Le nacli' nalá' lahui ca tu guich nuzujè' Cristo, le bsölè'è lu na'tu'. Cutu nayúj tu lu guich, san Bö' La'y queè' Dios ban nuzujè' lei, clèg tu lu guiöj blag, san lu icj ládxi'dau'li' nuzujè'.

⁴Rui'tu' cni didza' le ruzxöni ládxi'tu'-nè' Dios le zóalenè' netu' Cristo. ⁵Cutu ráquitu' bi gac guntu' racz queètu', san Dios runnè' queètu' yöl-la' huac bi guntu'. ⁶Dioscz bennè' queètu' yöl-la' huac guntu' xchinè' lu didza' cub na' ruún rè'u tuz len Dios. Didza' ni cutu nac tu zxba nayúj lu guich, san nac tu le rusèdnè' rè'u Dios Bö' La'y. Zxba na' nayúj lu guichz rchugu queèru' gatrú', san Dios Bö' La'y nabániru'.

⁷Yugu' zxba queè' nayujgac lu guich, Dios buzujè' yugu' lu guiöj blag, ati' bulu'è lahui yöl-la' yení' queè' cati' budödè' lei lu nè'è Moisés. Zal-la' gdöd qui, gyèptèr yös yení' lahuè' Moisés. Cni guc, cutu guc luyú lahuè' Moisés bunách Israel. Chqui' yajtság zxba na' yöl-la' yení' cni, ati' zxba na' rchugu

quegac bunách lat, ⁸sxzónitèr ca' ral-la' gac yöl-la' yení' dzag yugu' le runè' Dios Bö' La'y. ⁹Gzoa tu yöl-la' yení' yaítság lè na' ben ga narugu quegac bunách lat. Sxzónitèr nac yöl-la' yení' qui lè na' run ga rnè' Dios nacgac tsahui' bunách. ¹⁰Le nactèr lsaca' yöl-la' yení' nalá' lahui na'a, cuidí'z nagá'n yöl-la' yení' na' bla' lahui cati' Dios bunödzejè' quegac bunách zxba queè'. ¹¹Chqui' gzoa yöl-la' yení' qui lè na' gzoa tu chí'ldau'z, zxöntèr nac yöl-la' yení' qui lè ni soa tsalzú.

¹²Le zoa queèru' lè ni runru' löz, rui'tu' didza' lu yöl-la' rugu ladxí' queètu'. ¹³Cutu runtu' ca benè' Moisés, bucachi' lahuè' len tu lári'dau', cui luyú bunách Israel yöl-la' yení' na' zeaj rnit. ¹⁴Gulachúl gulanitiè' bönni' ni'. Ga rdxintè na'a dza cati' tu'labè' guich qui didza' gul na' ruún bunách tuz len Dios, nac quequè' tsa nagá'n la' leyz lári'dau' na' lauquè', lè na' gac ugüè' tuzè' Cristo. ¹⁵Ga rdxintè na'a dza, cati' tu'labè' guich ga na' nayúj didza' queè' Moisés, zxoac tu lári'dau' yøj lauquè' le run ga nachúl nanitquè'. ¹⁶Cati' nu ruhuóac queè' Xanru', rdua lè na' run ga nachúl nanít nu na'. ¹⁷Cati' ni rnatu': "Xanru'", rui'tu' didza' queè' Dios Bö' La'y. Ga zoè' Bö' La'y queè' Xanru', ni' zoacz yöl-la' nadzán. ¹⁸Yúgu'tèru' rè'u cutu bi nuséy lauru', san nacrú' ca tu guía dxili ga nalá' yöl-la' yení' qui lahuè' Xanru', ati' yöl-la' yení' na' queè' Xanru', Nu nac Bö' La'y, rutsá' rè'u, len run ga zeaj racr-ru' ca naquè' Cristocz, len rata'r queèru' yöl-la' yení' queè'.

4 Dios buechi' ladxè'è netu' len budödè' lu na'tu' dxin ni runtu', len qui lè ni na' cutu rac chop ladxí'tu'. ²Chbuca'ntu' yugu' le tun bagachi'z bunách len le tun ga rutui'ru'. Nutu nu rzi' yé'itu', len cutu rutsa'tu' xtidzè'è Dios. Le rui'tu' didza' qui le nac gdutè li, rui' ladxí'tu' guntu' le láquibe'i yúgu'tè bunách nac dxi'a lahuè' Dios. ³Chqui' zoa nu curejni'i didza' dxi'a runtu' lna' lau qui, nacgacz nup nachúl nanitgac cutu ta'yejni'i lei. ⁴Cutu ta'yejlè' bunách na', le ben ga nac cni tu' xöhui', nu nun cuini ca dios, len rna be'i bunách dza ni zoaru' na'a, le ben ga nachúl nanitgac, cui la'le'i yení' qui didza' dxi'a ca nac yöl-la' yení' queè' Cristo, Nu na' rna' gdu ca naquè' Dioscz. ⁵Cutu runtu' lban qui la' cuinztu', san runtu' lban queè' Jesucristo, rguíxjö'tu' naquè' Xanru', ati' netu' ni nactu' huen dxin queèli' le nadxi'itu'-nè' Jesús. ⁶Dios, Nu ben ga buzení' yení' ga ni' guc chul, naquè' Nu rgu'u yení' icj ladxí'dau'ru', le ruzejni'i rè'u quiè gúnbè'ru' yöl-la' yení' queè' Dios, lè na' ruzení' lahuè' Jesucristo.

Le réjlè'ru' Dios runru' ca rè'nnè' Lè'

⁷Yöl-la' tsahui' ni yu'u icj ladxí'dau'ru' rè'u, nacrú' ca yusu' náquicni yu, quiè gac bè' naqui queè' Dios yöl-la' huac zxon na' len clèg queèzru'.

⁸Tu'saca' zi' netu' bunách san cutu rudú ladxí'tu'.

Rò'tu' baguf'i san cutu rac chop ladxí'tu'.

⁹Ta'bía ladxí' netu' bunách san cutu rubíj ladxè'è netu' Dios.

Ta'zé'itsqui netu' yu, san cutu
tu'snít lau netu'.

¹⁰Lu gdu ca nayá' nabintu' ráttectztu'
tsazxón len Jesús, san rac bē' lu
gdu ca nayá' nabintu' nabánitu' Lē'.

¹¹Tsal ni zoatu' nabantu', zoatecz
banádx gattu' le náquitu' queē'
Jesús quiē gac bē' nabánitu' Lē' lu
gdu ca nayá' nabintu' le rnit. ¹²Cni
nac, zoa banádx queētū' gattu', san
ni'a qui lē ni rata' queēli' yōl-la'
na'bán.

¹³Nayúj lu guich la'y, rna:

“Gyéjlē'a Dios, ati' qui lē ni na' bē'a
didza.” Lēzca' cni rac queētū',
réjlē'tu' Dios, len qui lē ni na' rui'tu'
didza'. ¹⁴Nózitū' ca gunē' Dios, Nu
buspán Xanru' Jesús, uspanē' ca'
netu' tsazxón len Jesús len uschinē'
netu' tsazxón len lbi'ili' lahuē' Lē'.

¹⁵Rac cni yúgu'tē lē ni quiē gac bi
uzi'li' xbey, ati' chqui' la'del-li' zianr
ca' bunách le ruzá' ladxē' queēru'
Dios, la'né': “Xclenē' Dios”, ati' gac
queē' Dios yōl-la' ba.

¹⁶Qui lē ni na', cutu rac chop
ládxi'tu'. Zal-la' rnit gdu ca nayá'
nabintu', yúgu'tē dza rucubē'
Dios le nactu' lu icj ládxi'dau'tu'.

¹⁷Le cuidi'z rzaca' rgui'ru' ni tu
chi'idau'z run ga gata' queēru' le
uzi'tscaru' xbey le soa tsalzú len
le nactēr lsaca' ca gac gúnbē'ru'.

¹⁸Cutu rui' ládxi'ru' le rlé'iru' luyú
ni, san le curlé'iru' rui' ládxi'ru'. Lē
na' rlé'iru', tu chi'idau'z zoa, san le
curlé'iru' soa tsalzú.

5 Nóziru' cati' nit gdu ca nayá'
nabinru', le nac ca tu yu'u
lári'dau' yödzylyú ni, Dios chnupé'ē
queēru' tu le cub, le nac ca tu
yu'u zoa tsaz ni' yehua' yubá, lē
na' nunczē' Lē'. ²Qui lē ni na' rnē

ládxi'ru' le ré'niru' tsazru' le cub
ni', lē na' nac ca tu lidxru' ni'
yehua' yubá. ³Tsazru' le cub ni' ca
na' rácuru' tu lari', cui soaru' ga
cuzóa gdu ca nayá' nabinru'. ⁴Tsal
ni zoaru' lu gdu ca nayá' nabinru',
le nac ca tu yu'u lári'dau', rnē
ládxi'ru' lu yōl-la' rsēbi ladx'
queēru'. Cutu runru' cni le ré'niru'
uca'nru' gdu ca nayá' nabinru',
san ré'niru' tsazru' tsaz le cub
ni'. Cni gac, uca'nru' gdu ca nayá'
nabinru' le rnit, ati' tsazru' lu yōl-la'
na'bán gdu. ⁵Dios chnupé'ē queēru'
yúgu'tē lē ni, ati' bchiziē' rē'u Dios
Bō' La'y, Nu nac queēru' le nac bē'
nac lōz si'ru' lē na' nupé'ē queēru'.

⁶Qui lē ni na' nadíp ládxi'ru'.
Tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá'
nabinru', nóziru' zoaru' zi'tu' ga zoa
lidxē' Xanru'. ⁷Runru' ca runru' le
réjlē'ru'-nē' Dios, len clēg le zoa bi
rlé'iru'. ⁸Le runru' lōz lē ni, ré'niru'
uca'nru' gdu ca nayá' nabinru'
ni quiē tsajsóalenru'-nē' Xanru'.
⁹Qui lē ni na' rui' ládxi'ru' gunru'
le rdzag ladxē'ē Xanru', chqui'
uga'nru' lu gdu ca nayá' nabinru'
ni, o chqui' tsajsóalenru'-nē' Xanru'
ni'. ¹⁰Cni runru' le run bayúdx
gdxinru' yúgu'tēru' lahuē' Cristo ga
ni' rō'ē rbequi xbeynē'. Ni'r ubi'ē
qui queēru' tsca nac le benru' tsal
ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru',
chqui' benru' le nac dxi'a o le cunác
dxi'a.

Le ruún rē'u tuz len Dios

¹¹Qui lē ni na', le rádxitu'-nē'
Dios, rui' ládxi'tu' uzéjni'tu' bunách.
Nözcznē' Dios ca nac le yu'u icj
ládxi'dau'tu', ati' ruzxōni ladxa'a
nózili' dxi'a ca' lbi'ili' lē na' yu'u

icj ládxi'dau'tu'. ¹²Cutu rubíj cuintu' dxi'a lauli', san ré'nitu' gata' queëli' latj gunli' netu' ba la'n, quië gac ubi'ili' didza', bi guiëli' bönni' tun ba zxön cuinquë' ca na' tu'luí'z lahui cuinquë' len clëg ca nacquë' lu icj ládxi'dau'quë'. ¹³Chqui' nachixi icjtu', nac quië gac yöl-la' ba queë' Dios, len chqui' cutu nachixi icjtu', nac quië gac bi uzi'li' xbey. ¹⁴Run bayúdx bi guntu' le nadxi'inë' rë'u Cristo, le nóziru' tuz Nu gut uláz quegac yúgu'të bunách, len qui lë ni na' nac quegac yúgu'të bunách tsca nátlengac Lë' tsaxón. ¹⁵Lë' gutië' uláz quegac yúgu'të bunách quië cutur bi lunë' bönni' nabanquë' le naqui quégaczë', san le naqui qui Nu na' gut uláz quequë' len bubán lu yöl-la' gut. ¹⁶Qui lë ni na', cutur gúnbë'tu' bunách tsca nac le tu'luí'z lahui, len zal-la' cniz bénbë'tu'-në' Cristo, cutu núnbë'tu'-në' cni na'a. ¹⁷Chqui' nuhuóac tuz len Cristo nútí'tëz bunách, chnac bunách cub nu na'. Chgdöd qui le glac zial, ati' chnucubgac yúgu'të.

¹⁸Yúgu'të lë ni nunë' Dios, Nu bun rë'u tuz len Lë' lu në'ë Cristo, ati' budödë' lu na'tu' guntu' lban ca gac luhuóac tuz len Lë' yúgu'të bunách. ¹⁹Lban runtu' rna cni: "Dios gzóalenë' Cristo, benë' ga gac luhuóac tuz len Lë' bunách yódzlyú ni, len cutu rajneynë' dul-la' gulabaga'." Budödë' lu na'tu' didza' dxi'a ni, ca gac luhuóac tuz len Dios bunách. ²⁰Na'a, nactu' gbaz queë' Cristo, len rac na'a ca Diosz ráta'yue' lauli' lu rú'atu' netu'. Qui lë ni na' ráta'yutu' lauli' uláz queë' Cristo, gul-huóac tuz len Dios.

²¹Cristo cutu bi dul-la' benë', san Dios budödë' Lë' ca bönni' dul-la' uláz queëru' quië gata' latj queëru' gacru' tsahui' ca naquë' Diosz le nacru' tuz len Cristo.

6 Le runtu' dxin tsaxón len Dios, ráta'yutu' lauli', rnatu': Cutu udödlí' ca'z le ruzá' ladxë'ë queëli' Dios. ²Nayúj lu guich la'y ca gnë' Dios, rna:

Tu dza buzá' ladxa'a quiu',
byönda' li'

Ati' dza bena' ga gac uláu',
gúclena' li'.

Gul-yutsca'. Na'a nac dza ruzá' ladxë'ë queëru'. Na'a nac dza gac ularu'.

³Cutu ré'nitu' bi guntu' le gun ga nu gchixi gnigui, cui soa nu ucá'n ca'z dxin ni runtu'. ⁴Ni'a qui bíti'tëz bi runtu', rui' ládxi'tu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Qui lë ni na', len yöl-la' rböz zxön ladxí' rua' rlentú' yugu' le rzaca' rguí'tu', len yugu' le ryadzj queëtu' len le tun ga rö'tu' baguí'i. ⁵Cni bentu' zal-la' gulazé'itsqui netu' yu bunách len gulagu'ë netu' lidx guía, len gulabía nidië' netu'. Gdöd bë'i bentu' dxin, cutu guta' queëtu' latj gastu' o bi gágutu'. ⁶Bë' ládxi'tu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Guc bë' lë ni

Le nactu' ba'a ladxí',

Len le naptu' yöl-la' rejni'i,

Len le rböztu' zxön ladxí',

Len le nactu' dxi'i ladxí',

Len le zóalenë' netu' Dios Bö'

La'y,

Len le nac gdu ca nadxi'itu' lza'tu'.

⁷Rui'tu' didza' gdu'të li ati' zoalen netu' yöl-la' huac queë' Dios. Le nac tsahui' nac ca tu le rneytu' lu gdil-l, lenca' le run chi'i netu' lu gdil-l na'.

⁸ Nacuá' nup tun netu' ba la'n,
 Lenca' nup tu'zóa netu' tsla'l.
 Nacuá' nup tu'lídz ditj netu',
 Lenca' nup tu'lídz tsahui' netu'.
 Zal-la' ta'ná bunách rzi' yè'tu',
 Rui'tu' didza' gdutè li.
⁹ Zal-la' nacuá' bunách
 cunúnbè'gac netu',
 Nacuá' ca' nup núnbè'gac netu'.
 Rdatu' ga zoa banádx gattu',
 San ni zoatu' nabantu'.
 Tunè' netu' zxguia',
 San cutu tu'dóddè' netu'.
¹⁰ Tu'shui'ni netu',
 San rudzjíitecztu'.
 Nactu' bönni' yechi',
 San runtu' ga rata' quegac
 bunách zian yöl-la' tsahui' gdu.
 Zal-la' cutu bi dè queètu',
 Naqui queètu' yúgu'tè le dè.
¹¹ Gdu ládxi'tu' ruí'lentu' lbi'ili'
 didza', böchi' lza'adau', zoali'
 Corinto. Bului'itu' lbi'ili' gdu ca rui'
 ládxi'tu' lbi'ili'. ¹² Chqui' cutu nacru'
 tuz cutu nac le curuí' ládxi'tu' lbi'ili',
 san lbi'iczi' cutu rui' ládxi'li' netu'.
¹³ Na'a, ruí'lena' lbi'ili' didza' ca runè'
 bönni' ruí'lenè'-bi' didza' zxi'nè',
 rnia': Gul-bí'i queètu' ca rúnentu'
 lbi'ili'. Gul-güi' ladxi' netu'.

Nacru' ca tu gdau' ga yu'ë Dios ban

¹⁴ Cutu gacli' tuz len bunách
 cuta'yejlè'.
 ¿Nacxcz gac lac tuz le nac
 tsahui' len le cunác tsahui'?
 ¿Nacxcz gac lac tuz le nac chul
 len le nac yení'?
¹⁵ ¿Nacxcz gac lacquè' tuz Cristo
 len Satanás, tu' xöhui'?
 ¿Nacxcz gac lacquè' tuz bönni'
 rejle'è Cristo len bönni'
 curejle'è?

¹⁶ ¿Nacxcz gac lac tuz gdau' queè'
 Dios len bdau' guiöj bdau'
 yag?
 Lbi'iczi' nacli' ca tu gdau' ga yu'ë
 Dios ban. Ca nac lè ni, Dioscz gnè':
 Sóalena' lequè' len tálena' lequè'.
 Gaca' Dios quequè',
 Ati' lequè' lacquè' bunách quia'.
¹⁷ Qui lè ni na', gnè' ca' cni:
 Gul-rúj ladjquè', len gul-la'alen
 lequè'.
 Rnè' Xanru': "Cutu gútsa'li' le
 cunác,
 Ati' si' lu na'a lbi'ili'.
¹⁸ Neda' gaca' xuzczli',
 Ati' lbi'ili' gacli' zxi'na', bönni'
 len ngul."
 Cni rnè' Xanru', napczè' gdutè
 yöl-la' huac.

7 Yugu' lè ni gzxi' lu në'ë Dios
 náquigac queèru', böchi'
 lza'adau'. Qui lè ni na' ral-la' un
 cuinru' dxi'a, ubiajru' yúgu'tè le
 rucá'n ca'z gdu ca nayá' nabinru' len
 bö' nacczru'. Lu yöl-la' radxi queèru'
 Dios ral-la' gáquiru' quizi queè' Lè'.

**Ca gulubí'i ládxi'gac
 nup ta'yejlè' Cristo**

² Gul-sí' lu na'li' netu'. Nutu nu
 bia'tu' dō' qui, nu dzag lbi'ili'. Nutu
 nu bentu' ga gchixi gnigui. Nutu
 nu gzxi' yé'itu'. ³ Ru'a cni didza',
 clèg quiè uspaga'a lbi'ili' zxguia',
 san nac ca na' chgnia' zi'al, rnia':
 Zoa' sina' gbánlena' lbi'ili' o
 gátlena' lbi'ili' le rui' ladxa'a lbi'ili'.
⁴ Ruzxónitsca ladxa'a lbi'ili' len
 runtsca' lbi'ili' zxön. Zal-la' zian le
 rzaca' rgui'tu', nadiptsca ladxa'a len
 rudzjíitsqui ladxa'a.
⁵ Cati' bdxintu' luyú Macedonia,
 ga rdxintè na'a dza, cutu rata'

queëtu' latj uzí' ládxi'tu', san le zian le rac queëtu'. Ta'dil-len netu' bunách, ati' lu icj ládxi'dau'tu' yu'ugac le tun ga rádxitu'. ⁶Ni'r Dios, Nu rutíp ladxí' nu chzoa gac chop ladxí', butipë' ládxi'tu' cati' budxinbi' queëtu' bi'i Tito. ⁷Cutu gucz le budxinbi' queëtu', san le gdíxjöi'bi' ca' netu' ca na' butipli' ládxi'bi' lbi'ili'. Gdíxjöi'bi' netu' ca na' ré'nitsquili' ulé'ili' neda', len ca na' ruhuí'nili' ni'a qui lë na' guc ni', lenca' ca rui' ládxi'li' neda'. Yúgu'të lë ni ben ga rudziji ladx'a'a.

⁸Zal-la' ben ga buí'nili' le buzuja' queëli' lu guich zi'al, cutu ruhui'nda' na'a. Zi'al bui'nda' cati' gúquibe'ida' ben ga buí'nili' lbi'ili' tu chi'idau', ⁹san na'a rudzijda', clëg le buí'nili', san le ben ga bubí'i ládxi'li' yöl-la' ruhui'ni queëli' na'. Dios bugunë' dxin yöl-la' ruhui'ni queëli', cui gchixi gníguili' ni'a qui le bentu' netu'. ¹⁰Yöl-la' ruhui'ni na' rugunë' dxin Dios run ga nu ubí'i ladxí' quië ulá nu na', ati' qui lë ni na' cutu ral-la' huí'niru' qui, san yöl-la' ruhui'ni le nac qui yödzyú ni run ga lat bunách. ¹¹Gul-yutsca' ca bugunë' dxin Dios yöl-la' ruhui'ni queëli' na'.

Ben ga rui' ládxi'li'-në' Dios.
 Ben ga gú'nili' urujli' dxí'a.
 Ben ga gleyli' nu na' ben dul-la'.
 Ben ga rádxi'li'-në' Dios.
 Ben ga bë' ládxi'li' gunli' ca rna xtidzë'ë Dios.
 Ben ga nadxi'ili'-në' Dios gdu ládxi'li'.
 Ben ga gú'nili' gunli' xzguia' nu na' ben dul-la'.
 Benli' le nac bë' cutu bi dul-la' nabága'li' ni'a qui lë na' guc.

¹²Qui lë ni na', zal-la' buzuja' cni lu guich na', cutu guc ni'a qui nu na' ben dul-la', len clëg ni'a qui nu na' gzxaca' gdi'i, san quië gac bë' lahuë' Dios le nactë rui' ládxi'li' netu'.

¹³Lë ni butíp ládxi'tu'. Clëgz bdiip ládxi'tu' san rudzjitsqui ládxi'tu' le rudzjibi' bi'i Tito ni'a qui le benli' lbi'ili', butipli' ládxi'bi'.

¹⁴Bena' lbi'ili' zxön laubi' Tito, ati' cutu benli' ga utui'da'. Bë'lentecztu' lbi'ili' didza' gdutë li, ati' lëzca' cni nac gdutë li didza' bë'lentu'-bi' Tito cati' bentu' lbi'ili' ba la'n. ¹⁵Zeaj racr gdu ca nadxi'ibi' lbi'ili' bi'i Tito cati' rajneybi' ca na' benli' ca rna xtídza'tu', len ca na' benli'-bi' ba la'n lu yöl-la' radxi Dios queëli' len lu yöl-la' nöxj ladxí' queëli'.

¹⁶Rudzjitsquida' le gac uzxöni ladx'a'a lbi'ili' gdu ladx'a'a.

Ca ral-la' unódzj le dë qui, nu rejle' Cristo

8 Na'a, böchi' lza'adau', ré'nitu' quíxjöi'tu' lbi'ili' ca nac le buzá' ladxë'ë Dios quegac yugu' cö' bunách queë' Cristo luyú Macedonia. ²Zal-la' sxzöni gulazaca' gulagui'ë lu yugu' le gzxí' bë' lequë', sxzónitër guludzijnë' len gdu ládxi'quë' gulunödzjë' sxzöni zal-la' nacquë' bunách yechi'. ³Neda' runa' lna' lau quequë', gdu ládxi'quë' gulunödzjë' yúgu'të tsa gulazáqui'në', len gulunödzjrë' tsa gulazáqui'në'. ⁴Bayúdx gulanabnë' netu' len sxzöni gláta'yue' lautu' güi'tu' lequë' latj tsaxón len netu' lácnenë' bóchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo. ⁵Glunrë' ca guqui icjtu' lunë', le guludód cuinquë' zi'al lu në'ë Xanru' lenca' lu na'tu' netu', le nac

le rdzag ladxë'è Dios. ⁶Qui lè ni na' gnábitu'-bi' bi'i Tito udx gunbi' xchinbi' ga ni' zoali', utubbi' dumí runödzejli' lu yöl-la' dxi'i ladxí' queëli', ca na' gzu laubi' benbi' zi'al. ⁷Nacli' blau ca nac yúgu'tè le runli', ca réjle'li' Cristo, len ca réjni'li', len ca ruzéjni'li' bunách, len ca rui' ladxí'li' lza'li', lenca' ca nadxi'ili' netu'. Lëzca' cni ral-la' gacli' blau ca gáclenli' lza'li', lu yöl-la' dxi'i ladxí' queëli' bi unödzejli' quequë'.

⁸Cutu rna bé'ida' lbi'ili' gunli' cni. Ru'a didza' ca tun yela'gac bunách, tu'nódzj gdu ladxí'gac, quië guna' ga gunli' le gac bë' nac gdu ca nadxi'ili' lza'li'. ⁹Nóziczli' le buzá' ladxë'è queëru' Xanru' Jesucristo. Blé'inë' yöl-la' tsahui' san quië gáclenë' lbi'ili' böaquë' yechi' quië gata' queëli' yöl-la' tsahui', le guquë' Lë' yechi'.

¹⁰Cni runi neda: Dxi'ar gac queëli' udx gunli' lè na' gzu lauli' runli' chguc tu iz. Gucli' blau, clëgz ca bunödzejli', san lëzca' ca gú'nili' unödzejli'. ¹¹Na'a, gdu ladxí'li' gul-syúdx gunli' lè na' gzu lauli' runli', gdu ladxí'li' bunödzejli'. Gul-nódzj na'a tsca sáqui'li'.

¹²Chqui' ré'nili' bi unödzejli', Dios runë' ba la'n le runödzejli' tsca nac le dëz queëli'. Cutu rna'bë' unödzejli' tsca le dëz queëli'.

¹³Cutu rë'nda' guna' ga unödzejli' le gaclen yezica' bunách ga gdxintë yadzj queëli'. ¹⁴Rë'nda' gac tuz ca dë queëli', len quequë'. Na'a szxöni dë queëli' le gac unödzejli' quië bi gata' quegac nup ni' ryadzj quequë'. Ni'r cati' bi yadzj queëli', lequë' huac bi lunödzej' queëli' quië cni gac tuz ca dë queëli' len quequë'

yúgu'tëli'. ¹⁵Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna: "Nu na' butúb szxöni, cutu bugá'n qui, ati' nu na' butúb lati'z, cutu byadzj qui."

Ca runbi' Tito lenca' nup dzaggac lëbi'

¹⁶Xclenë' Dios, Lë' benë' ga rui' ladxí'bi' lbi'ili' bi'i Tito ca na' rui' ladxa'a lbi'ili' neda'. ¹⁷Clëgz runbi' ca rna xtidza'a bi gnabda'-bi', san le rui' ladxí'czbi' lbi'ili', racz queëbi' gú'nibi' tsajyubi' lbi'ili'.

¹⁸Rsóla'tu'-në' tsaxxón len lëbi' bóchi'ru' na' tun lë' ba la'n yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, le runë' dxi'a dxin qui didza' dxi'a. ¹⁹Yetú ca', gulabó bönni' ni yugu' cö' bunách queë' Cristo quië tséajlenë' tsaxxón netu' gua'tu' lè na' runödzejli' quië gac yöl-la' ba queë' Xanru', len gac bë' ca' rui' ladxí'ru' lza'ru' ta'yëjle'è Cristo. ²⁰Cni gac, gunë' netu' tsaxxón quië nutu nu bi gac gnë queëtu' ca rúnlentu' dumí na' runödzejli' szxöni, le gaclen bunách yechi'. ²¹Rui' ladxí'tu' guntu' le nac dxi'a, clëgz lahuë' Xanru', san lëzca' laugac bunách.

²²Rsóla'tu'-në' ca' tsaxxón len lequë' yetüë' bóchi'ru', zian lzu gzxí' bë'tu' lë', ati' nac bë' rë'nnë' gáclenë' rë'u gdu ladxë'è. Yetú ca', le ruzxöni ladxë'è lbi'ili', ré'ntërnë' ca' gáclenë' rë'u lu dxin ni. ²³Chqui' nu bi gnab ca nacbi' bi'i Tito, nacbi' lza'a, rúnlenbi' neda' tsaxxón dxin quië gáclentu' lbi'ili'. Chqui' nu bi gnab ca nacquë' yezíca'rë' bóchi'ru' na', nasóla'gac lequë' yugu' cö' bunách queë' Cristo, ati' tunë' ga gac queë' Cristo yöl-la' ba. ²⁴Gul-gún ga gac bë' nadxi'ili'

lequë' quië láquibe'i runli' cni yugu' cõ' bunách queë' Cristo, len la'nõzi nac gdutë li didza' dxi'a rui'tu' ca nac queëli'.

**Ca nac dumí rutubru' le
gaclen bóchi'ru'**

9 Ca nac le runödztli' quequë' bóchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo, cutu run bayúdx uzuja' queëli' lu guich ni. ²Chnözda' ca ré'nili' gunli' lë ni, ati' ru'a didza' laugac bunách ta'yejlë' Cristo luyú Macedonia ni ca nac le dxi'a runli'. Rguíxjöi'da' lequë' ca nac queëli', zoali' luyú Acaya, chguc tu iz chzoa gunli' lë ni, ati' le rui' ládxi'li' gunli' lë ni, bdip ládxi'gac yelati'z cuguluhoatë bunách ni ta'yejlë' Cristo. ³Na'a, rsöla'a queëli' yugu' bóchi'ru' ni quië gac bë' nac gdutë li didza' rui'tu' ca nac queëli', ati' nac ca na' chgnia' queëli', chzoa gunli' lë na' gaclen lza'ru'. ⁴Chqui' la'za'clen tsazxón neda' la'gac bunách Macedonia ta'yejlë' Cristo, ati' gac bë' cutu zuini gunli' lë na', ni'r utui'tu' le buzxöni ládxi'tu' lbi'ili', ati' lbi'iczi' ca' ral-la' utui'li'. ⁵Qui lë ni na' gúquida' ral-la' gsöla'a yugu' bóchi'ru' ni la'dxín ga zoali' zi'al ca neda', ati' laclen lbi'ili' quië udx utubli' lë na' gzxi' lu na'li' unödztli'. Cni gac, udx utubli' dumí na' zi'al ca gdxina', ati' gac bë' runödztli' le ré'niczi' len clëg le rqui'itu' lbi'ili' bi unödztli'.

⁶Gul-tsajnéy lë na' rna:

Nu raz ruzóa lati'z, lati'z ca' uzí'.

Nu raz ruzóa szxöni, szxöni ca' uzí'.

⁷Tu tuli' ral-la' unödztli' tsca na' chnuzoali' icj ládxi'dau'li', len

clëg lu yöl-la' ruhui'ni queëli' o le run bayúdx, le nadxi'inë' Dios nu runödztli' gdu ladxí'. ⁸Dios gac gunnë' queëli' szxónitër ca rquínili' quië gata' queëli' yúgu'të lë na' rquínili', ati' ugá'n queëli' quië gac gáclenli' nu bi ryadzj qui. ⁹Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Gdu ladxë'ë bunödztjë' quegac bunách yechi'.

Nac bë'tecz yöl-la' dxi'i ladxí' queë'.

¹⁰Dios, Nu runn queëru' bi gaz uzoaru', lenca' bi guil'j gáguru', gunnë' ca' queëli' bi unödztli', le nac ca lë na' nu raz ruzóa, len gunë' ca' ga la'yán le lapli' le nacgac le dxi'a runli'. ¹¹Dios gunë' ga gáta'tër queëli' yöl-la' tsahui' quië gac unödztli' szxöni. Cni gac, yugu' le unödztli', lë na' quistu' uláz queëli', gun ga la'ná bunách zian: "Xclenë' Dios." ¹²Lë na' runödztli' le gaclen bóchi'ru', clëgz güi' quequë' le ta'yadzjnë', san gun ga la'né' xclenë' Dios. ¹³Cati' gunli' cni, la'gu'ë Dios yöl-la' ba le gac bë' runli' ca rna didza' dxi'a queë' Cristo ca na' rnalí' runli'. La'gu'ë Lë' yöl-la' ba ca', le nacli' dxi'i ladxí', runödztli' quequë' lenca' quegac yezica' bunách. ¹⁴Lulidzë' Dios la'nabnë' Lë' gáclenë' lbi'ili' le nadxi'icnë' lbi'ili' ni'a qui le buza'tsca ladxë'ë queëli' Dios. ¹⁵Xclenë' Dios, bennë' queëru' tu le nactër lsaca'.

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Pablo

10 Ta'ná bunách naca' nõxj ladxí' cati' zóalena' lbi'ili', san cati' zoa' zi'tu' ga zoali' rsídxtsquida' lbi'ili' ca ruzuja' lu guich. Le naquë' nõxj ladxí' len

dx'i' ladxi' Cristo, neda', Pablo, ráta'yua' lauli' ²cui gunli' ga gun bayúdx gsidxda' lbi'ili' cati' gdxina' ga zoali'. Chzoa gsidxda' nup ni' ta'ná runtu' dxin ni lu yöl-la' bunáchz queëtu'. ³Le nactë nactu' bunách, san clëg racz queëtu' runtu' xchinë' Dios. ⁴Yugu' le rneytu' lu gdil-l, cutu nacgac ca le ta'néy lu gdil-l bunách yödzyú ni, san yugu' le rneytu' lu gdil-l napgac yöl-la' huac queë' Dios, le ruguntu' dxin rusnittu' le nalgac qui tu' xöhui'.

⁵Rusnittu' yugu' didza' cunác tu'zxöni ládxi'gac bunách len yúgu'të le tun ga tun ba zxön cuinquë' len le tun ga cutu lumbë'ë Dios. Runtu' ga gac la'ná bé'inë' yúgu'të le ta'zá' ládxi'quë', lë na' tun ga ta'dá'baguë'ë Dios, ati' runtu' ca' ga tunë' ca rnë' Cristo. ⁶Töd gunli' le gac bë' nac gdu ca runli' ca rna xtudzë'ë Cristo, soatu' sina' guntu' xzguia' yúgu'të nup ni' ta'dá'bagu' xtudzë'ë.

⁷Ruyuli' le nalá' lahuiz. Chqui' ráquinë' náquinë' queë' Cristo nu bönni' dzaguë' lbi'ili', ral-la' gáquibe'inë' ca' lë ni: Ca na' lë' náquinë' queë' Cristo, lëzca' cni netu' náquitu' queë' Cristo. ⁸Cutu ca' rutui'da' zal-la' gdöd bë'i ben ba zxön cuina' ca nac yöl-la' uná bë' budödë' lu na'tu' Xanru'. Lë na' dë lu na'tu' nac quië guntu' ga gacr gdu ca réjlë'li' Cristo, len clëg quië usnittu' lbi'ili'. ⁹Cutu rë'nda' gáquili' rë'nda' gun gáxdida' lbi'ili' ni'a qui le ruzuja' queëli' lu guich ni. ¹⁰Nacuá' ni' nup la'ná: "Yugu' le ruzujë' queëru' lu guich Pablo, rsidxnë' len rdínlenë' rë'u, san cati' zóalenë' rë'u runë' noxj ladxi', len

didza' gul-l ru'ë." ¹¹Nu na' rui' cni didza' ral-la' gáquibe'i lë ni: Ca na' nactu' cati' bi ruzujtu' queëli' lu guich tsal ni zoatu' zi'tu' ga zoali', gactu' ca' lu le guntu' cati' ni' sóalentu' lbi'ili'.

¹²Le nactë cutu nactu' rugu ladxi' quië gnatu' nactu' tuz ca nacgac nup ni' tun ba zxön cuingac. Bunách cunözi nacgac nup ni'. Lu le ta'zá'z ládxi'quë' tu'zöé' ca ral-la' lac bunách, len ta'bequi xbeynë' la' légaczë' tsca nac lë na' ta'zá'z ládxi'quë'. ¹³Netu' cutu gunr ba zxön cuintu' ca ral-la' guntu', san ca nacz dxin budödë' lu na'tu' Dios, ati' lu dxin ni, ral-la' guntu' lei ga ni' zoali' lbi'ili'. ¹⁴Chqui' budödë' lu na'tu' Dios dxin guntu' ga zoali', cutu ca' gdöd bé'itu' ca bentu' cati' bdxintu' ga zoali', bentu' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. ¹⁵Cutu run ba zxön cuintu' ca nac dxin nungac yezica' bunách, san ca nacz dxin na' budödë' Dios lu na'tu'. Runtu' löz gacr gdu ca réjlë'li' Cristo quië gac guntu' dxin ga zoali' le nacr lsaca', tsca nac le budödë' lu na'tu' Dios guntu'. ¹⁶Ni'r gac guntu' lban qui didza' dxi'a ga nacuá' yöd dzö' zi'tu'r ga zoali'. Cni gac, cutu gun bayúdx gun ba zxön cuintu' ni'a qui dxin nungac yezica' bunách, lë na' budödë' Dios lu na'gac.

¹⁷Nayúj lu guich la'y le rna:

Nu rë'ni bi gun zxön,

Le benzë' Xanru' ral-la' gun zxön.

¹⁸Nurujë' dxi'a bönni' cati' rnë' Xanru' nurujë' dxi'a len clëg cati' ru'ë cni didza' qui la' cuinzë' bönni' na'.

Ca naquë' Pablo, len ca nacquë' bönni' tun cuinquë' gbaz queë' Cristo

11 Rë'nda' gua' glenli' neda' tsal ni gu'a didza' lu yöl-la'

cunözi quia'. Gul-zá' ládxi'li' quia'.
²Rui' ladxa'a lbi'ili' ca na' Dioscz
 rui' ladxë'è lbi'ili', le nacli' ca
 nacbi' tubi' bi'i ngul ra'bandau',
 nac gdu ládxi'bi', buschina'-bi'
 lahuë' Cristo quië utság ná'lenbi'
 Lëczë'. ³Rádxida' gdxin queëli' nu
 si' ye'i lbi'ili', gun ga usanli' ca
 nadxi'ili'-në' Cristo gdu ládxi'li', ca
 na' guc queënu Eva cati' lu yöl-la'
 sina' qui gzxi' ye'i lënu Satanás
 tu' xöhui'. ⁴Cni rnia' le rui'li' latj
 gdu ládxi'li' nu za' queëli', run lban
 qui zxba queë' Jesús, le nadzá' ca
 nac zxba bentu' lban qui netu', ati'
 rzi' lu na'li' tu bö' len tu didza'
 dxi'a nadza'gac ca nac Bö' La'y na'
 len didza' dxi'a na' gzxi' lu na'li'
 lu na'tu' netu'. ⁵Ráquida' cutu
 nacra' cuidi'z ca nacquë' bönni' ni'
 náctërquë' blau, ráquili' nacquë'
 gbaz queë' Cristo. ⁶Nazx ca' naca'
 cuidi'z ca ru'a didza', san cutu naca'
 cuidi'z ca nac yöl-la' rejni'i napa'.
 Zian lzu, len zian ca bului'itu' lbi'ili'
 ca nac yöl-la' rejni'i naptu'.
⁷Nazx ca' cutu nac dxi'a tu le
 bena', cutu bi buquizzja' lbi'ili' cati'
 bena' lban ga zoali' qui didza' dxi'a.
 Ben cuina' ca'z, san bena' ga gucli'
 lbi'ili' zxön. ⁸Buguna' dxin le naqui
 quegac yezica' cö' bunách queë'
 Cristo, le gzxi'a dumí gulunödzejë'
 quia' lequë' quië guc bena' dxin ga
 zoali' lbi'ili'. ⁹Cati' gzóalena' lbi'ili'
 len byadzj quia', cutu busaca' zi'a
 nituli' lbi'ili', san lë na' byadzj
 quia', gulunödzejë' quia' bóchi'ru'
 guladxinë' quia', gularujë' luyú
 Macedonia. Gatga busaca' zi'a
 lbi'ili', ati' la' tuz ca guna'. ¹⁰Ni'a
 qui le nac gdu'të li queë' Cristo
 zoalen neda', cutu soa' dxiz, gun ba

zxön cuina' ca nac lë ni gdu luyú
 Acaya. ¹¹¿Naru' ráquitsali' rnia'
 cni le cunadxí'ida' lbi'ili'? Nözcznë'
 Dios nadxi'ida' lbi'ili'.

¹²Gúntecza' ca runa' na'a, cui
 gata' latj quequë' lun ba zxön
 cuinquë' bönni' ni' ta'né' nacquë'
 gbaz queë' Cristo len ta'né' tunë'
 xchinë' Lë' ca runtu' netu'. ¹³Cutu
 ca' nacquë' gbaz nasölë'è Cristo.
 Ta'zí' yë'è ca nac dxin tunë' len tun
 cuíngaczë' gbaz queë' Cristo. ¹⁴Cutu
 ral-la' ubániru' ca tunë' bönni' na'.
 Lëzca' Satanáscz, tu' xöhui', rulu'
 cuini ca gbaz la'y queë' Dios, rdë'
 lu yení'. ¹⁵Qui lë ni na' cutu ral-la'
 ubániru' chqui' yugu' huen dxin qui
 tu' xöhui' na' tu'luí' cuinquë' ca nup
 tun xchini Nu na' nac tsahui'. Udx
 quequë' ca rajlöz le tunë'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

¹⁶Leyúbl rëpa' lbi'ili': Nutu nu
 ral-la' gaqui nachixi icja'. San chqui'
 ráquili' nachixi icja', gul-güí' neda'
 latj gu'a didza' ca bönni' nachixi
 icjë', gun ba zxön cuina' tu chi'ida'u'.
¹⁷Didza' ni ru'a cutu nac le rna bë'è
 Xanru', san ru'a didza' ca bönni'
 nachixi icjë', run ba zxön cuina'.
¹⁸Nacu'ë zian bönni' tun ba zxön
 cuinquë' ca nacgac le tunë' lu yöl-la'
 bunáchz quequë'. Qui lë ni na',
 neda' ca' gun ba zxön cuina'. ¹⁹Le
 ráquili' racli' szxöni, gdu ládxi'li'
 rui'li' latj lu'ë didza' bönni' nachixi
 icjquë'. ²⁰Rui'li' ca' latj nu gun
 lbi'ili' bönni' nadá'ugac, o nu cua le
 dë queëli', o nu gna be'i lbi'ili', o nu
 ucán lbi'ili' ca'z, o nu capa' rú'ali'.
²¹Rutui'da' rnia' lë ni: Cutu bentu'
 cni queëli' le gdöd bë'i guctu' nöxj
 ladxi'.

Chqui' zoa nu nac rugu ladxi' gun ba zxön cuini, neda' ca' gaca' rugu ladxi', gu'a didza' ca bönni' nachixi icjë'.

²² ¿Naru' nacqué' bönni' hebreo?

Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacqué' bönni' Israel? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacqué' xzi'n xsoë'

Abraham? Ca' naca' neda'.

²³ ¿Naru' nacqué' huen dxin queë'

Cristo? Ca' náctëra' neda'

zal-la' ru'a didza' ca bönni'

nachixi icjë' cati' rnia' cni.

Béntëra' dxin ca glunë' lequë'.

Gyu'a lidx guia zianr lzu ca gulayu'ë lequë'.

Gulazé'itsqui neda' yu bunách zianr lzu ca guc quequë'.

Gzoa banádx gatia' zianr lzu ca gzoa quequë'.

²⁴ Gayu' lzu gulaguinë' neda' guid bönni' judío.

Tu tu lzu na' gulaguinë' neda' chënna uruá' lzu.

²⁵ Tsonn lzu gulaguinë' neda' gba'y.

Tu lzu gululadxë' neda' guiöj.

Tsonn lzu gzoa' tu lë'i barco guc ditj, bötj lu nis zxön.

Tu lzu gzoa' gdu tu yël len tu dza lu nis qui nis zxön.

²⁶ Zian lzu cati' ni' yu'a nöz, gdöda' gap gzoa' banádx yugu' lu yegu,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' gban,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' uládx quia',

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' gza'a,

len gap gzoa' banádx lu yödZ,

len gap gzoa' banádx lu latj ca'z,

len gap gzoa' banádx lu nis zxön, len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' ta'z'í' yë'ë, ta'né' nacqué' bóchi'ru' ta'yëjlë'ë Cristo.

²⁷ Dxin zxön bena' len budú ladxa'a.

Zian lzu cutu guta' quia' latj gasia'.

Gduna' len gbidxa'.

Zian lzu cutu guta' quia' bi gahua', o ga utsë'i cuina', o lari' gacua'.

²⁸ Yetú ca', yúgu'të dza ruúbi rugui'ida' le rui'tsca ladxa'a yúgu'të cö' bunách queë' Cristo.

²⁹ Cati' nu rcuidi', neda' ca' rcuidi'da'. Cati' nu

run ga gchixi gnignë' tu bóchi'ru', rleyda' nu run cni.

³⁰ Chqui' run bayúdx gun ba zxön cuina', gun

ba zxön cuina' ca nac le nacgac bë' rcuidi'da'.

³¹ Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo, gactecz queë' yöl-la' ba. Lë' nözcnë' ru'a didza' gdu'të li.

³² Cati' ni' gzoa' lu yödZ Damasco, bönni' ni' guta' lu në'ë uládx queë'

bönni' rna bë'ë, lë' Aretas, bucu'ë bönni' gulabó' nisië' quië la'zönë' neda'

³³ san bóchi'ru' ni' guludödë' neda' tu ga ra'a yení' qui yu'u, yu'a

tu bdö'a zxön, guluzötjë' neda' ni' lu zö'ö run chi'i yödZ na'. Cni guc,

bulá' lu na'quë' bönni' ni' gulabó' nisië' neda'.

Yugu' le bului'inë' Pablo Dios

12 Le nactë cutu ral-la' gun ba zxön cuina'.

Zal-la' cni nac, na'a gu'a didza' ca nacgac

le bului'inë' neda' Xanru' len le

buzéjni'në' neda'. ²Núnbë'a-në'

bönni' rejle'ë Cristo, chguc chidá' iz

zoa nu bchë' lë' yehua' yubá. Cutu

nözda' chqui' gyijè' ni' lu gdu ca nayá' nabanè' o lu bô' nacczè'. Tuzè' Dios nöznè'. ³Nözda' gyaziè' latj lach queè' Dios, nazí' lei paraíso. Cutu nözda' chqui' gyijè' ni' lu gdu ca nayá' nabanè' o cutu. Tuzè' Dios nöznè'. ⁴Tsal ni' zoè', byönnè' le tun ga nu rubani, yugu' le cudé latj nu güi' didza' qui. ⁵Bönni' ni huac guna' lè' xön, san cutu gun ba xön cuina'. Tuz gun ba xön cuina' le rcuídida'. ⁶La'naru' guè'nda' gun ba xön cuina', cutu gaca' cunözi, le gnia' le nac gdutè li. Na'a, cutu gun ba xön cuina' le cutu rè'nda' nu gunr neda' ba la'n tsa le ble'i bena' neda', o tsa nac didza' byöni bè'a neda'.

⁷Ni'r, cui töd bë'i gun ba xön cuina' le blé'ida' lè na' tun ga nu rubani, Dios buzóè' lu xpèla'a tu huè' rlatca ca rla ga rnè' yötsi'. Huè' na' guc ca tu le bugún dxin tu' xöhui', busaca' zi' neda'. Cni guc quia' cui töd bë'i gun ba xön cuina'. ⁸Tsonn lzu gúta'yua' lahuè' Xanru', gnabda' Lè' ugúè' xhuè'a na'. ⁹Xanru' gudxè' neda': "Nactè quiu' le ruzá' ladxa'a quiu'. Uzí'tèru' xbey le ruzá' ladxa'a quiu' cati' rcuídinu'." Qui lè ni na', rudzítjsquida' le rcuídida'. Le rac cni quia', ráclentèr neda' yöl-la' huac queè' Cristo. ¹⁰Qui lè ni na', le nadxi'ida'-nè' Cristo, rudzija' cati' rcuídida', len cati' nu rulídz neda' zi', len cati' bi ryadzj quia', len cati' nu rbia ladxi' neda', len cati' bi rac quia'. Cati' nacuídida', náptèrcza' yöl-la' huac queè' Lè'.

**Pablo rui' ladxè'è bunách
queè' Cristo nacua' Corinto**

¹¹Naca' cunözi le bè'a didza' ca nac le dxi'a bena' neda'. Lbi'iczi'

benli' bayúdx bena' cni. Lbi'ili' ral-la' gunli' neda' ba la'n, ati' zal-la' cutu bi naca' neda', cutu ca' nacra' cuidi' ca nacquè' bönni' ni' nácactèrè' blau, ta'né' nacquè' gbaz queè' Cristo. ¹²Yugu' le bena' lu yöl-la' rböz zxön ladxi' quia' ga ni' zoali' nacgac bè' naca' gbaz queè' Cristo. Blé'ili' yugu' le bena', le nacgac bè' len le tun ga nu rubani, len yugu' yöl-la' huac zxön qui yehua' yubá. ¹³Tuz le cutu bena' ga zoali' le bena' ga nacua' yezica' cö' bunách queè' Cristo. Cutu busaca' zi'a lbi'ili' bi gunni' le guilj gahua'. Gul-nít lau neda' le cutu bena' cni queèli'.

¹⁴Chzoa guida' ga zoali' le bunn lzu. Cutu bi gnaba' gunni' quia'. Rè'nda' gunn cuinczli' quia' len clèg bi dè queèli'. Yugu' bi'i huè'ndau', cutu run bayúdx lugáubi' xuz xna'cbi'. Xuz xna'cbi' na' ral-la' lugahuè' xzi'nquè'. ¹⁵Gdu ladxa'a utó'a yúgu'tè le dè quia' len udód cuina' ni'a queèli' quiè gac bi uzi'li' xbey, zal-la' ráquida' cati' nadxi'irda' lbi'ili', zeaj rhuechi' yöl-la' nadxi'i queèli' neda'.

¹⁶Nózcizli' cutu busaca' zi'a lbi'ili'. Na'a, la'li' gnali' guca' sina', ati' len didza' cunác buzí'a xbali'. ¹⁷¿Naru' ráquitsali' gzxi' yé'ida' lbi'ili' cati' bsöla'a queèli' yugu' gbaz quia'?

¹⁸Gúta'yua' laubi' bi'i Tito guidbi' ga zoali', ati' bsöla'a-nè' tsaxón len lèbi' bóchi'ru' na'. ¿Naru' ráquitsali' buzi'bi' xbali' bi'i Tito? ¿Naru' cu bentu' la' tuz ca runtu' bi'i Tito len neda', lenca' la' tuz didza' bè'tu'?

¹⁹¿Naru' ráquitsali' rubíj cuintu' dxi'a lauli' lbi'ili'? Lahuè' Dios rui'tu' didza' uláz queè' Cristo, ati'

yúgu'tè le runtu' nac quiè gacr gdu yöl-la' rejlä' queëli' Cristo, böchi' lza'adau'. ²⁰Rádxida' cutu gacli' ca rē'nda' gacli' cati' guida' ga zoali', ati' neda' cutu gaca' ca ré'nili' lbi'ili' gaca'. Rádxida' rdil-li' didza' len ruzxé'ili' lza'li', len rleyli' lza'li', len rulíd'z ditjli' lza'li', len rnēli' qui lza'li', len runli' ba zxön len runli' rusbó. ²¹Cati' guida' ga zoali', chqui' cni rac queëli', rádxida' gunè' Dios ga utui'da' ca nac queëli', ati' gun bayúdx cödx'a ni'a quegac zian nup ni' glun dul-la' len cutu gulub'í ládxi'gac ca nacgac le cunác dxi'a glunè', len yugu' le gulazé ládxi'què' le cunác.

**Pablo ruzéjni'nè' bunách Corinto
len rugapè' Dios lequè'**

13 Le bunn lzu ni guida' ga zoali'. Nayúj lu guich la'y, rna: "Run bayúdx la'cuá' chop tsonn nup lun lna' lau chqui' nu bi uquí lzè'i." ²Chbuzéjni'da' nup glun dul-la' cati' ni' gzóalena' lbi'ili' le buróp lzu, ati' na'a ruzéjni'da' lequè' leyúbl lenca' yúgu'tè nup tun dul-la', zal-la' ni zoa' zi'tu', rnia': Chqui' guida' ga zoali' leyúbl cutu gaca' nöxj ladxi' huadil-la' lequè'. ³Rnabli' tu le gac bè' ru'a didza' uláz queè' Cristo. Lè na' guna' gac bè' ru'a cni didza'. Cutu ca' rcuíd'i'nè' Cristo cati' bi runè' queëli', san lu yöl-la' huac zxön queè' runè' bi runè' queëli'. ⁴Le nactè gdè'tè lè'i yag cruz ca nu rcuidi', san zoè' nabanè' le zoalen Lè' yöl-la' huac queè' Dios. Netu' ca' rcuíd'i'tu' tsazxón len Lè' san le nactu' tuz len Lè' nabantu',

zoalen netu' yöl-la' huac queè' Dios bi guntu' ga ni' zoali'.

⁵Gul-yú cuinli' chqui' réjlè'li' Cristo o cutu. Gul-sí' bè' la' cuinzli'. ¿Naru' cu nózili' zóalenè' lbi'ili' Jesucristo chqui' le nactè réjlè'li' Lè'? ⁶Runtu' löz nóziczli' le nactè netu' réjlè'tu' Cristo. ⁷Rulidztu'-nè' Dios rnábitu'-nè' gáclenè' lbi'ili', cui gua'li' dö', clèg quiè urujtu' dxi'a netu', san quiè gunli' lbi'ili' le nac dxi'a zal-la' gáquili' rchixi rníguitu' netu'. ⁸Cutu ca' gac tá'baga'tu' le nac gdutè li san gacz guntu' le rajlóz le nac gdutè li. ⁹Qui lè ni na' rudzjitu' cati' rcuíd'i'tu' ati' lbi'ili' rdip ládxi'li'. Rulíd'ztecztu'-nè' Dios, rnábitu'-nè' gunè' ga gac gdu ca réjlè'li' Cristo. ¹⁰Qui lè ni na' ruzuja' queëli' lu guich lè ni tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Ni'r cati' guida' ga zoali' cutu gun bayúdx usaca' zi'a lbi'ili', uguna' dxin yöl-la' uná bè' nudödè' lu na'a Xanru', le nac quiè utipa' ládxi'li' len clèg quiè usnitia' lbi'ili'.

¹¹Na'a, böchi' lza'adau', dip ládxi'li'. Gul-güí' ládxi'li' gac gdu ca réjlè'li' Cristo. Gul-güí' ládxi'li' ca' lè ni rēpa' lbi'ili'. Gul-gác tuz len lza'li' len gul-cóz dxí'adau'. Rnabda'-nè' Dios sóalenè' lbi'ili'. Lè' nadxi'inè' rē'u len runè' ga rbözru' dxí'adau'. ¹²Gul-gáp Dios lza'li', tuli' yetuli', unída'li' lza'li'. ¹³Yúgu'tè böchi' lza'ru' ni tu'gapè' Dios lbi'ili'.

¹⁴Rnabda'-nè' Dios gunè' ga gata' queëli' yúgu'tèli' le ruzá' ladxè'è queëru' Xanru' Jesucristo, len gdx'i'inè' ca' lbi'ili', len gunè' ga gacli' tuz len Dios Bö' La'y. Ca' gac.